Խ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 215 — 12 / 24 ՕԳՈՍՏՈՍ 1897 — 25 ՐԷՊԻԼ ԷՎՎԷԼ 1313 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

غزتهسی ادارهخانهسنه (ماسیس) ودر...

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրուՄիւն պէտք է ուղղել Հր. Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Համտի Բաշա խան Օտ. Նախկին Պանքայի փողոց, Թիւ 2

Direction du Journal "MASSIS„ Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՍԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ — 10 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դրկն. արձ.	.....	75
» »	Վեցամսեայ » »	.....	40
Գաւառներու »	Տարեկան » »	.....	100
» »	Վեցամսեայ » »	.....	50
» »	Եռամսեայ » »	.....	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	Ֆրանք	....
Փոստով »	»	Ռուբլի	 10

Գրամի փոխարէն 5 փոսթայի փուլ կընդունի. 115

Ռուբլի տուր 100 զրուշի հաշուով:

ԻՆՉՈՐ՞Ի ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՏՆՕՐԷՆ ՄԸ ԳՏՆԵԼ

Երբեք ամուսան կը մտենայ որ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը տնօրէն մը կը փնտռէ այդ հաստատութեան։ Ազգ. Թերթերու մէջ, այն օրէն ի վեր շատ մը կոչու դիտողութիւններ եղան թէ ինչպէ՞ս մինչեւ հիմա, անհատական յանձնարարութեանց ուժով՝ անկարող մարդիկ անցած են այդ գործին գլուխը։ Ներկայ հոգաբարձութիւնը, որուն այն օրէ ի վեր հարկաւ մէկ երկու տասնեակ անձեր ներկայացած են իրրեւ թեկնածու, մերժելով մերժած է ամէնքն ալ, յայտարարելով թէ անոնք իրենց անձին վրայ չեն միացներ այն բոլոր հանգամանքները որ կը պահանջուի այդպիսի մեծ հաստատութիւն մը կառավարելու կանչուած անհատէ մը։ — Թերեւս հոգաբարձութեան այս խստութիւնը կըբնայ արդարանալ իրեն ներկայացող թեկնածու անձերուն նկատմամբ. բայց ասոր վրայ յենլով կրնա՞նք յայտարարել թէ մենք հայերս բնաւ չունինք այնպիսի մարդ մը կամ մարդիկ որ կատարեալ դիւթիչի վարժուած նկարագիրով անկախ և ուղղամիտ անձեր ըլլան և հետեւաբար մեր Հիւանդանոցի պէտքերը կարելի եղածին չափ լրացնեն։ Մեր ժողովուրդը կրնայ մէկ և մէկէ շատ աւելի այսպիսի անհատներ տալ այս պահուս իսկ. բայց գործին մէջ կան մի քանի կէտեր զոր մեր կարճատեսութիւնը կամ կեղծելու ընդունակ միտքը չուզեր նկատի առնել։ Նախ՝ Հիւանդանոցի ներքին տնօրէնին համար յատկացուած ամսականը կը բաւէ՞։ Երբ մարդ մը ունի այն կարողութիւնները զոր կը պահանջէ հոգաբարձութիւնը, զոր կը պահանջէ ժողովուրդը, կրնա՞յ ամսական 1000 ղրշ.ի պզտիկ գումարով ծառայել։ Այդ տեսակ անձ մը արդէն դուրսը, այս պահուս իսկ ատկէ շատ աւելի դրամ կը շահի, աւելի հանդիստ պայմաններու մէջ։ Հապա ի՞նչ կը կարծուի, — գիշեր ցերեկ ինքզինքը հաստատութեան մը ազմուկին նուիրել, հազար հոգիի չափ անհատներու պատասխանել, անոնց ներքին մատակարարութիւնը, հսկողութիւնը, մէկ խօսքով մեծ ու պզտիկ բոլոր պէտքերը հոգալ, հազա՞ր ղրուշ ամսականով։ Չէ՛, այդ ամսականով դուք արդէն արժանաւոր անձեր ունիք, ինկած վաճառականներ, իրենց անձնական գործերուն մէջ ծերացած մարդիկ, որոնք իրենց կեանքին մէջ ամիսը 1000 ղրշ. էն աւելի վաստակ մը չեն կրնար երեւակայել։ Ո՛չ հոգաբարձութիւնը, ոչ ալ ժողովուրդը իրաւունք ունի աւելի խստապահանջ ըլլալու. բոլոր թեկնածուները արժանի են առաջարկուած գործին, 1000 ղրշ.ի համեմատութիւնը պահպանելով միշտ։

Երկրորդ՝ Հիւանդանոցը ունի՞ կանոնագիր մը որ թէ տնօրէնին թէ ուրիշ որ և է պաշտօնեայի և թէ հոգաբարձութեան պարտականութիւնները գծէ։ Ի՞նչ զարմանալի բան, երեւակայեցէ՛ք. հաստատութիւն մը որ այսքան տարիներէ ի վեր որոշ տրամադրութիւններով գծուած կանոնագիր մը չունի։ Ի՞նչ պիտի ընէ տնօրէնը, ի՞նչ պիտի ընեն իր ստորադասեալները, ի՞նչ է հոգաբարձութեան մը իրաւասութեան սահմանը, ի՞նչ է ամէն մէկ պաշտօնեայի ձեռնհասութեան չափը։ Ասոնց մէջ մէկը կա՞յ այս օրուան հիւանդանոցին մէջ. ցուցուցէ՛ք։ Պահ մը ենթադրենք որ դտնուի փնտռուած յատկութիւններով օժտուած անօրէն մը և անձնուիրաբար յանձն առնէ պաշտօնը։ կը կարծէ՞ք որ այս մարդը պիտի կրնայ երկար ատեն համերաշխ ընթանալ զինքը շրջապատողներու հետ։ Հոգաբարձութեան որ և է անդամը, երբ կ'այցելէ Հիւանդանոցը, ա՛լ ամէն բանի տէրը ինքն է այն պահուն. անօրէնը անոր ետեւէն քալող, անոր հլու կամակատարը կը դառնայ։ Դիտողութիւններ, կծու ակնարկութիւններ, հաստատուած կարգերու փոփոխութիւն, քմահաճ կարգադրութիւններ, ահա՛ ինչ որ սովորաբար հոգաբարձութեան այցելու անդամները կ'ընեն՝ ցուցնելու համար իրենց նախանձախնդիր ոգին։ Միւնոյն ընթացքին կը հետեւին յաճախ խնամակալները՝ ներքին կամ արտաքին բժիշկները, բժշկապետը, իրենց պատկանած գործերուն նկատմամբ։ Բայց իր պաշտօնին գիտակցութիւնը ունեցող տնօրէն մը, երբէ՛ք պիտի չներէ այս քմահաճ վարմունքներուն. անի լիազօր իշխանութիւն կ'ուզէ, ոչ ոք պիտի կըբնայ իր քմահաճոյքին համեմատ անոր գործերուն միջամտել. ան իր պարտականութիւնը մինակ կը ճանչնայ, որ սակայն գծուած ըլլալու է մասնաւոր կանոնագրով։

Այս կանոնագիրը չկայ, հոգաբարձուներու, խնամակալներու և բժիշկներու մէջ այս բարքերը կը տիրեն, ու տակաւին կը փնտռուի ամէն հանգամանք լրացնող անհատ մը 1000 ղրուշով։ Զէ. գոհ ըլլանք և այդ ատիճան բարձր յատկութիւններով օժտուած անձ մը գտնելու յաւակնութիւնը չունենանք։

Մէկէ աւելի Հիւանդանոցի տնօրէններ կարելի է գտնել մեր մէջ։ Երիտասարդ, կորովի տէր, գլխու տէր, ուղղամտութեան տէր։ Բայց նախ պէտք է հոգաբարձութիւնը ընէ Հիւանդանոցին նկատմամբ՝ ինչ որ ըրաւ Ս. Յակոբայ հաստատութեան նոր խնամակալութիւնը այդ հաստատութեան համար։ Վերջինը 1000 ղրշ.ի բարձրացուց իր հաստատութեան տնօրէնին ամսականը, միթէ՞ չարժէ՞ր որ հիւանդանոցինը 2000 ըլլայ։ Մէկը 300 միւսը 1000 հոգիի վրայ պիտի հսկէ։ Երկրորդ՝ անմիջապէս եւրոպական նմանօրինակ քանի մը հաստատութեանց կանոնագիրները բերել տալու է և զանոնք ուսումնասիրելով մեր հիւանդանոցին յարմարելով կանոնագրութիւն մը խմբագրելու է։ Զենք ըսեր որ նոր ծախքի դուռ բանան, չենք ըսեր որ իտէալ վիճակի վերածեն հիւանդանոցը. բայց ինչքան աւ համեստ լինի հիւանդանոցի պիտանութիւնը, միշտ օրէնք մը պէտք է որ վարէ զայն ներսէն ու դուրսէն։ Ուրեմն կ'եզրակացնենք.— Ա-ելէ Բ-ոյէ Գ-ոչ-ի-ն մը և կանոնագիր մը։ Այս կարող տնօրէնը գտնելու է և կանոնագրի խմբագրութեան հոգը ժողելու է անոր։ Խմբագրուած կանոնագիրը յետոյ վճռաբանութեան կ'ենթարկուի աղգ. վարչութեան կողմէ նշանակուած յանձնաժողովի մը մէջ և գործերը անկէ յետոյ կը սկսին քալել։

Գ. Ս.

ՊՏՈՑՏԻ ՄԸ ՆՕԹԵՐ

ԱՌ ՏՈՔԹ. Վ. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Մալտեվիլի գիշերանային նկարագիր պեռոսրանը.—Պ. Թիւրիօ և Տոքթ. Պողոս Շաշեան.—Համառօտ կենսագրութիւն Տոքթ. Պողոս Շաշեանի.—Մալտեվիլ և իր գեղեցիկ հանգարտութիւնը.—Տոքթ. Շաշեանի պատանութիւնը — Շնորհակալութիւն։—

Մինչ կը պատրաստուէի թղթակցիլ Պ. Թիւրիօ ինձի նուիրեց Տօք. Շաշեանի լուսանկարներէն երեք օրինակ, և յետոյ դարձեալ մը բանալով խնամքով պահուած հայերէն հանդէսի մը մէկ թիւը ինձի ներկայացուց։ Ասիկա Հանրէս Ամսօրեայի օրինակ մ'էր որուն մէջ հրատարակուած կար Տօք. Շաշեանի կենսագրականը, գրուած Մեծ. Տոք. Վահրամ Թորգոմեանէ. սոյն յօդուածին դրաւոր ֆրանս. թարգմանութիւնը Պ. Թիւրիօ խնդրեց ինձմէ։ Հաճութեամբ իր յանձնարարութիւնը յանձնեցի։ մեկնած պահուս զիս մինչեւ դուռ առաջնորդեց և թրքական բարեւով մը իր au revoir ը ըսաւ։

* * *

Հոս կ'ամփոփենք համառօտիւ Տօք. Պողոս Շաշեանի կենսագրականը ընթերցողին հետաքրքրութեան փոքրիկ գոհացում մը տալու համար։

Տօք. Շաշեան ծնած է Պոլիս, Օրթա-Գիւղի մէջ 1806ին։

Ինչպէս իր հայրերը նոյնպէս Պողոս Շաշեան բժշկութեան մեծ միտում ցոյց կուտար ի մանկութենէ։ Իր նախնական կրթութիւնը, մինչեւ 17 տարեկան հասակին մէջ Պոլիս ընելէ վերջ՝ 1823ին կը մեկնի Վենետիկ, Մխիթարեանց մօտ իր բժշկութեան կանխող ուսումը կատարելագործելու համար։ 1825ին վերջապէս իբր ուսանող կարգադրուի Իտալիոյ Բատուա քաղաքին բժշկական համալսարանին տամարին վրայ, համալսարան մը որ ժամանակին ամենէ նշանաւորը կը համարուէր։

Իր աշխուժ աշխատութեամբ և յաջողակ քննութեամբ կը հիացնէ իր ուսուցիչները և կարժանանայ համալսարանի յատերժական տոմարի մէջ արձանագրուելու պատուոյն։ 1830 օգոստոս 14ին վերջապէս Պողոս Շաշեան կ'ստանայ իր վկայականը (սոյն վկայական Պ. Թիւրիօ ղրկած է Պոլիս, փաստաբան Պետրոս էֆ. Շաշեանի)։

Տոք. Շաշեանի ծնողաց և բարեկամաց ուրախութիւնը մեծ կը լինի։ Ամէն կողմէ շնորհակալութեան նամակներ կը գրուին։ Հայր Եղուարդ Հիւրմիզ և Իտալացի Արբայ Բիանդոն, նշանաւոր բանաստեղծը ոտանաւորներ կը շարադրեն իր վրայ։

Տոք. Շաշեան՝ իր վկայականը ստանալէ վերջ, Բարիզ կ'երթայ ուսումնասիրելու իր կարգին Լայէնաքի ականջագրութեան (auscultation) նշանաւոր գիւտը։

Վերջապէս իբր բժիշկ և մասնագէտ մանկաբարձութեան կը դառնայ Կ. Պոլիս, ուր արդէն իրեն համար բաց էր ամէն ասպարէզ։ Կ'անուանուի կայսերական պալատան բժիշկ, և այս առթիւ կը ստանայ Մէճիտիէի պատուանշան։

Սակայն Տոքթ. Շաշեան իր ասպարէզին մէջ երկար ատեն չի կրնար շարունակել։ Ընտանեկան այլ և այլ պատճառներով, ինչպէս նաեւ իր կալուածներուն հրդեհուելովը, աւելցուցէք ասոնց վրայ իր աչքերուն վաղահաս տկարութիւնը, կը պարտաւորեն զինքը Պոլիսը ձգել, 25 տարի իբր նշանաւոր բժիշկ միայն փայլելով։

Հինգ վեց տարի Ֆրանսայի մէջ շրջելէ վերջ, 1868ին, գրեթէ կոյր, Մէյցի ակնախտաւորաց հիւանդանոցը կը մտնէ, հոն իր աչքերուն վրայ կատարուած մի գործողութեան հետեւանօք կը սկսի մի քիչ տեսնել։ Զուզեր այլ եւս վերադառնալ Պոլիս, և փոքր ինչ ժամանակ Բարիզ բնակելէ վերջ՝ կը մեկնի Պ. Թիւրիոյի հետ Նանսի քաղաքին մօտակայ Մալզեվիլ գիւղաքաղաքը, ուր վայելելով գիւղացւոց յարգանքը, կը կնքէ իր մահկանացուն։

* * *

Պ. Թիւրիօ թողելէս վերջ դէպի գիրեզմանատուն ուղեւորեցայ։ Ոլորապտոյտ ճամբաներու մէջ, մի քառորդ ժամ կը քալեմ, որ երբեմն զառիվերներ էին։ Շուրջս անցած դարձածին հետաքրքիր թէեւ՝ սակայն գիւղի մը մէջ գտնուիլս չեմ կրնար երեւակայել. որովհետեւ հոս չեմ գտներ մեր գիւղերուն ոչ աղմուկը՝ որ հետեւանքն է գիւղերու մէջ, օրուան ի՛նչ ի՛նչ ժամերուն, շրջող անասնոց նախիրներու հանած դղրդիւնին, և ոչ ալ այն քաղուտ արահետները որք խիտ խիտ այգիներու մէջէն կը սողսկին տեսակ մը մեռելային խլ լռութեան մէջ թաղուած։ Վերջապէս կը հասնիմ գերեզմանատուն. երկաթեայ ահագին դուռ մը ճռնչելով կը բացուի առջեւս և վայրիկ մ'ետեւս ահա՝ իբրեւ այս անգամ գերեզմանական լռութեան մէջ կը գտնուիմ։ Քարաշէն մի քանի մատուռներ գոյնզգոյն ապակիներու բեկբեկումներուն տակ գերեզմանատան մէջ ոստանդ կը բարձրանան. մարմարեայ և այլ բարիով շիրիմներ իրարու մօտ խիտ առ խիտ շարուած, երբեմն բաց մը կը թողուն իրենց միջեւ գետին մը, ուր կը տեսնուի հողի թարմ կոյտ մը որու շուրջը կը հեծեն ու կ'ողբան հայրեր, մայրեր և սիրելիներ։ Անշուշտ դա սիրելիի մը թարմ և ցուրտ գերեզմանն է զոր անողոք բնութիւնը այն ինչ կանգնած է։

Օրը կիրակի ըլլալով այցելուներու հոծ բազմութիւն մը՝ երկիւղած քայլերով գերեզմաններու շուրջը կը յորդէր։ Ոմանք պակներ կը գետեղէին շիրիմներու վրայ և այլք գոյնզգոյն ծաղիկներով լի փոքրիկ բուրաստաններ կ'առաջէին. բուրաստաններ որոնց ի տես գոպցես ողբացեալը թարգմանուէր վերակենդանութեան տարբեր երեւոյթի մը տակ։

Գերեզմանատան գրեթէ կեդրոնը կը գտնուի Տոքթ. Շաշեանի տապանը։ Արեւելեան ոճով և ոլորձաքարով պատրաստուած խոշոր շիրիմ մը։ Իր լայն յատակը քանդակուած է չուրջանակի գեղեցիկ նուրբ ծաղկանկարով մը։ Վերին մասը աւելի ամփոփուելով՝ շեղակի տաշուածքով մը՝ կը թողու զուգահեռաձիւ մակերեւոյթ մը, որուն վրայ փորագրուած է հետեւեալ տապանագիրը.

Ici repose
LE DOCTEUR P. CHACHIAN
Պողոս Մ. Շաշեան
Ancien mèdecin du Palais
A Constentinople
1806—1887

P. D. P. L. (այսինքն Priez Dieu pour lui)

Ֆրանսերէն գրերուն մէջ ցանուած հայկական տառերուն ձեւը Պ. Թիրիօ Պոլիսէն յատուկ բերել տուած է։

Տապանական արձանագրութեան տակ կը գտնուին Տոքթորին նրբօրէն բարձրքանդակուած չքանչանները։

Ծաղկաման մը գետեղուած է տապանին վերին մասին վրայ։ Բազմագոյն երկաթեայ թելերով պատրաստուած անթառամ պակներ՝ կողմնակի բարձրանալով ծաղկամանին շուրջը, իրենց կեդրոնը, գեղեցիկ շրջանակի մը մէջ ցոյց կուտան Շաշեանի լուսանկարը։

* * *

Պ. Թիրիօ խնամելէ յետոյ իր սիրելի Տոքթորը անոր ծերութեան օրերուն մէջ, իր վերջին երախտագիտական պարտքն եւս լիապէս հատուցանելու հետամտած է։ Օտար երկնքի տակ և օտար հողի վրայ թաղուած հայ բժշկին շռայլուած այս յարգանքն ու պատիւը կը պարտաւորեն զմեզ՝ իբր ազգայի հայ բժիշկ և հետեւաբար պաշտօնակից նշանաւոր հանգուցելոյն, մեր շնորհակալութիւնը նուիրել Պ. Թիրիօի և յայտնել, այս առթիւ անգամ մ'եւս մեր սէրն և յարգանքը դէպի այն մեծ և վեհանձն ժողովուրդը, Ֆրանսական ազգը, որուն բարձր համակրանքներու մէջ, վայելելով ամէն տեսակ դիւրութիւն և խրնամք, ուսանելու բաղդը ունեցած ենք։

ՄԻՍԱՔ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Նանսի, 8 Օգոստ. 1897

ԳԸՆԱԼԸ ԿՂԶԻ

Իշխանաց կղզիներէն միայն (Բրինքիբօն) Մեծ Կղզին է. որ միշտ իր վրայ խօսիլ կուտայ մեծ անձնաւորութեանց շարունակ հն յաճախելնուն պատիւը վայելելուն համար. բայց (Բրօթի) Գնալը կղզին որուն անցեալ մը ունենալը Հայր Ալիշան տեղեկագրած է և վերջերս ալ հայ փոքրիկ գաղութի մը պատսպարան, և դիւրակեաց ընտանիքներու ամարանոց եղած է. միշտ, օդը աղէկ է. բայց անտառ չունի կըսուի, թէ անտարբերութիւն, խաղ, կերուխում կը սիրեն կ'ըսուի. աղէկ. բայց հայ դպրոց մը և հայ եկեղեցի մը ունենալը երբէք չեն խօսիր։ Այս խօսակցութեանց դէմ իրական բողոք մըն էր օգոստ. 3/15 կիրակիի հանդէսը. ամէն ոք անհամբեր ժամը 7ին կսպասէր. գիւղին ենթակրթարանի մրցանակաբաշխութիւնը և Մանկապատէզի յառաջդիմութիւնը տեսնալ կը փափաքէր։ Կղզւոյն համար իրաւ է որ նորութիւն մ'էր այս, ամենուն աչքը ծովեզերեայ թատրոնիկին յառած էր։ Ամէն ինչ իւր կարգին էր, կապոյտ և ջինջ երկնից մէջ օսմ. դրօշակներու ծաղն ու ժաժանումը, պարսկական կերպասներ, թանկագին գորգեր և բնական կանանչութիւն, գեղ և փայլ կուտային այս փոքրիկ թատրոնին օթեակներուն, որ, կազմակերպիչ մասնախմբի մը կողմէ ճաշակով և խնամով պատրաստուած էր։ Ոչինչ կը պակսէր գիւղին ամբողջովին, և շրջականերէն եկող երկսեռ ընտրեալ միջազգային բազմութիւնը իրենց վայելչագեստ արդուզարդովը ներկայ էին, հաւասարութիւնը կատարեալ, տեղի խտրութիւն չկար, գովելի նորութիւն մը չէ՞ այս. շնորհակալութիւն մասնախմբին։

Ամէն օր, ոտքի վրայ, Համիտիէի նշանաւոր քայլերգը սկսաւ, և նախ Օգոստափառ Վեհապետին բարեբաստիկ կենաց համար, բարեմաղթութեան Տաճկերէն ճառը կարդաց փոքրիկ դպրոցականը, նմա յաջորդեց. հոգաբարձութեան պատուաւոր ժանդամներէն Հ. Խոսրովեան էֆէնտի. ուսումնասիրութեան խանդով եռանդուն կերպով բանախօսեց հայերէն. ծափահարութիւններ։

Հանդէսին այս առաջին մասը երկսեռ աշակերտներու մրցանակներ և վիճակացոյցեր բաշխուելով վերջացաւ. բայց պիտի զարմանաք և միանգամայն ուրախանաք երբ ըսեմ թէ առանց բացառութեան ամէն աշակերտ և աշակերտուհի, գոհացուցիչ և յառաջադէմ ընթացք մը ունենալով մրցանակի արժանացաւ։

Երկրորդ մասը ոչ միայն կղզիի բնակիչներուն այլ կրնանք ըսել թէ Պոլսոյ համար ալ նորութիւն մըն էր։

Դաշնակահար Սինանեան էֆ.ի ուղղութեամբ, իւր աշակերտուհիները ջութակով հանդէսին մասնաւոր փայլ մը տուին, նուագուած քայլերգը փոքրիկ մանուկները կենդանացուց կարծես, ոգի և թև տուաւ, արտաքոյ կարգի եռանդամբ բաց աչքերով, ճարպիկ շարժումներով, սիրուն փորձեր կատարեցին. այս մասին կը շնորհաւորենք Մանկապարտիզպանուհին իւր ջանքերուն յաջողութեանը համար։

Մանկական եռանդուն գաղափարը փակեց հանդէսը։ Իսկ փոքրիկ մանկիկները կարգաւ շարուեցան, սեղանին վրայ դրուած նուէր և շքարձիզներու աչքերնին սեւեռած, իւրաքանչիւրը կարգաւ իր բաժինը

ստանալէ վերջ, միօրինակ կարմիր հանդերձներուն պէս, կամիր երեսներով թոզուցին բիմը, անշուշտ խոստանալով ի սրտէ, որ գալ տարի աւելի գիտութեամբ ի հանդէս պիտի դան, ի մեծ ուրախութիւն իրենց ծնողաց և ապագային։

Ի ներկայութեան բոլոր հանդիսականաց և գեղին յոյն եկեղեցւոյ ներկայացուցիչ պատուարժան կղերին Տ. Մկրեան Հայրը, կարճ բայց ազդու յորդորականով մը, գովեց, օրհնեց և բարեմաղթութեամբ փակեց հանդէսը։

Պարոնեան եթէ ողջ ըլար մի՛ գուցէ զարմանար թէ ինչպէս փոխուեցաւ Կղզին, թէ ինչպէս նախիքներու կողմէ նուիրուած անշարժ կալուածներու և ներկայից դրամներու արդիւնքը այսչափ օգտակար եղաւ. որուն վերջի ժամանակներս Ս. էֆ. Թաշճեան նպաստեց, թէպէտ փոխառութեամբ։

Արդարեւ նախորդներէն բաւական գոհաւոր նիւթականով մը օժտուած էր Կղզին բայց մինչեւ այսօր դպրոցը, երբէք երկու մնայուն, մէկ այցելու և երկու մանկապարտիզպանուհի ունեցած չէր, և նախապէս տղայոց դաստիարակութեանը համար որչափ որ ջանքեր եղան, բայց Կղզին մեկուսացեալ դիրքը և բնակիչներուն միշտ տեղափոխութիւնը, այսօրուան հոգաբարձութեան պահած էր ըստ կարելւոյն կանոնաւորելը. շնորհակալութիւն իրենց ջանքերուն և յարատեւութիւն կարողութիւն տեսուչին և ուսուցչական մարմնոյն։

Ինչպէս մինչեւ ցայժմ, այսուհետեւ ևս, եթէ Մանուկեան, Թաշճեան, Սեթեան, Սեֆէրեան, էֆէնտիներ և այլ. այսպէս ձեռք ձեռքի տալով քաջալերեն ժողովուրդը, և միեւնոյն ատեն Խորովեան, Հաճեան, և Ղազարոսեան էֆէնտիներն ալ իրենց պաշտօնը սիրտ մտօք շարունակեն. հետեւութիւն է թէ դիւրին մնացեալ պատուարժան հասարակութիւնն ևս. որ օգտակարն և բարին վարձատրել գիտէ միշտ, իր նպաստները և աջակցութիւնը կը վայելեն. այն ատեն մէկ կողմէ գործնական աշխատութիւն միւս կողմէ նիւթական նպաստ. և ահա կրթական մեքենան իր կանոնաւոր ընթացքը կը սկսի. և այս փոքրիկ գաղթականութեան բարոյական մակարդակը բարձրացնելու և ազգին գոնէ այսուհետեւ նախակրթուած մանկիկներու շարքը աւելցած տեսնելու յուսալից ապագան կունենանք։

Արդէն եկեղեցին, նորեկ և նախորդ քահանաներով կանոնաւոր վիճակ մը ունի և այսուհետեւ այս պարագան մեծ յոյս կուտայ որ ամբողջ գիւղը իրական արդիւնքէն քաջալերուած պիտի սիրէ պահել և պահպանել իւր եկեղեցին և դպրոցը կանոնաւոր վիճակի մէջ։

Վերջէն կիմանամք թէ Ս. էֆ. Թաշճեան որուն շատ բան կը պարտի կղզին, այս անգամ ալ եկեղեցւոյ վրայ իւր ունեցած փոքրիկ պահանջը վարժարանին նուիրեր է։

Ճ. Ա.

Սրեւելեան ու եւրոպական ասեղնագործութեան, Պոտէի, գծագրութեան և իւր ամեն ճիւղերու համար փորձ և կարող վարժուհի մը, որ արհեստին նրբութեամբն ու ճարտարութեամբ մեծ համբաւ ստացած է, կը փափաքի ազգային վարժարանաց և մասնաւորաց ուսուցանել արդիւնաւորապէս։ Դիմել Զաքմաքճիլար Աղքատասէր Նոր գրատունը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Պիզմարք իշխան վերջերս քանի մը հետաքրքրաշարժ յայտարարութիւններ ըրաւ օրագրողի մը՝ գերմանական ազգային նկարագրին մասնաւորութեանց նկատմամբ։ «Գերմանացիք, կըսէ իշխանը, ենթասպաներէ բաղկացած ազգ մը մնացած են։ Ամեն գերմանացի կինուորական ժամպաւէնի խենդ կտրած է։ Մէկ խօսքով ամեն պաշտօնեայ իր արժէքին գիտակցութիւնը ունի մի միայն նուիրապետութեան յարաբերութեանց և պետութեան մէջ իր բռնած դիրքին արժէքին համեմատ։ Բացառութիւնները փառաւոր են, այլ հազուագիւտ։» Իշխանը յետոյ քաղաքական կուսակցութեանց և պահպանողականներուն վրայ խօսելով, ըսաւ. «Այսօր պահպանողականները փոխուած են։ Մին աստիճանի բարձրացում կը փնտռէ, ուրիշ մը պատուանշան, երկրորդ մը արքունեաց հրաւէր իր կնոջ համար, վերջապէս չորրորդ մը բարձրացում իր զաւակին համար, մանաւանդ պետերուն մէջ։»

—Օրագիրները նոր փոթորիկներու լուրեր կուտան, որոնք պատահած են Ստուբլն-Սիլեզիոյ մէջ։ Շատեր մեռած են կայծակնահար։ Բոկարի մէջ ժանտատենդ առաջ եկած է ողողումներուն գարշահոտութենէն։ Պզծուած աղբիւրները գոցուեցան։

ԱՆԳԼԻԱ. ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Կացութիւնը կը կնճռոտի։ Ըսինք արդէն թէ Աֆրիտիներու և Օրաքզայներու ցեղերը ապստամբած են։ Սիմլայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Աֆրիտիները Խիպերի կրճին մէջ կը յառաջանան Եամրուտի վրայ յարձակելու դիտաւորութեամբ։ Օրաքզայները Սամանայի կապառանն։ Մազազայներու ցեղը դէպ ի Բարա Զէնար, կերթան՝ Բուրրամի հովտին մէջ։

Անգլիացւոց առաջապահները հրաման ընդունեցին Լէմոիէն և Բօսպայէն քաշուելու և Լոխարթի ամրոցին մէջ համախմբուելու համար։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Անգլիական օրաթերթերը կը խոստովանին ֆրանսական Հանրապետութեան Նախագահին դէպ ի Ռուսիա ճամբորդութեան կարեւորութիւնը։ Տէյլի Նիւզ կրսէ թէ Գերմանիոյ կայսրը այցելեց Ռուսիոյ կայսեր, բայց Մ. Ֆէլիքս Ֆոռ կայցէ Ռուսիոյ ժողովրդոց և անոնց կայսեր։ Ազատական օրագիրը բարի ճանապարհ և երջանիկ վերադարձ կը մաղթէ Մ. Ֆէլիքս Ֆորի։ Թայմզ կը ջանայ նուազեցնել այս ճամբորդութեան կարեւորութիւնը։ «Մ. Ֆէլիքս Ֆոռ ուրիշ բան չըներ բայց եթէ փոխադարձ այցելութիւն կուտայ Զարին. ուրեմն լոկ քաղաքավարական այցելութիւն մ'է այս։ Իր ճամբորդութիւնը ան՝նքան շուտով կը յաջորդէ Վիլհելմ Կայսեր ճամբորդութեան՝ որ կարելի չէ մեծ կարեւորութիւն տալ անոր։ Մենք չենք անոնցմէ՝ որ ոեւէ կարեւորութիւն չեն տար վեհապետներու տեսակցութեանց, ընդհակառակն. վասն զի մենք գիտենք որ այս տեսակցութեանց միջոցին տրուած են եւրոպական քաղաքականութեան վերաբերեալ մեծ որոշումները վերջին քսանը հինգ տարիներուն մէջ։ Բայց Մ. Ֆէլիքս Ֆոռի պարագային գալով, բոլորովին միւնոյն բանը չէ. ազդեցիկ է անշուշտ, բայց Վեհապետ մը չէ. չկրնար ոչ իր երկրին հետեւիլը քաղաքականութիւնը վճռել ոչ ալ իր բանակները շարժման մէջ դնելու հրամաններ տալ։ Տէյլի Թելէկրաֆ այսպէս կը խօսի. «Ռուսիոյ մէջ Ֆոռ Նախագահին համար եղած սիրալիր ընդունելութիւնը հոս ամէն համակրութիւն առաջ կը բերէ։ Մեր դրացիներուն հետ յաճախ պատերազմի բռնուած ըլլալնուս համար թերեւս յարգա՞ր ունինք իրարու մասին, նոյն իսկ երբ համաձայն չըլլա՞ք։ Ֆրանսացիք կրնան վստահ ըլլալ թէ Անգլիա անկեղծօրէն կը գովէ այն հաճոյքը՝ զոր Ֆրանսացիք կզգան Հանրապետութեան Նախագահին բոլոր Ռուսիաներու Զարին ըրած այցելութեան առթիւ։

ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ.— Ենգեպսները իշխանը բաւական իր հետ տեսակցողներէն մէկուն. «Քաղաքականութիւնը աւելի արուեստ մ'է քան գիտութիւն։ Մէկը չկրնար սովրիլ գայն՝ եթէ տաղանդ չունի։ Ամենէն լաւ խրատը արժէք չունի, եթէ պարագաներուն համեմատ չտրուիր։ Ճիշդ ձի նստելու արհեստին կը նմանի քաղաքականութիւնը, եթէ մարդը անկարող է, ինչ տեսակ իրատ մը օգուտ կրնայ ընել անոր։ Ուշ կամ կանուխ ձիէն կիյնայ։» Իշխանը այս վերջին քանի մը շաբաթները Նաբոլէոնի նամակները կը կարդայ, որոնք նոր հրատարակուեցան։ Անգլերոյ քաղաքականութեան վրայ խօսելով, ըսաւ. Անգլիացին պարզ տնհատ առնելով, պարկեշտ, յարգելի և վստահելի է։ Անգլիացի քաղաքագէտը անոր բոլորովին հակառակ։ Բրիտանական քաղաքականութեան գլխաւոր յատկանիշն է կեղծաւորութիւն (Պիզմարքի ձրի կարծիքն է այս։ Մ. Ֆ.)։ Իշխան Պիզմարք Թուրքերուն համար շատ լաւ խօսեցաւ, իսկ յոյները կոչեց. «Խարդախ տնանկացեալներ»։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ.— Երբ Բէգէրհոֆէն պիտի մեկնէր, Կայսրը ռուսական արտաքին գործոց Նախարար Մուրավիէվ կոմսին փափաք յայտնեց աշնան գինքը Պէրլին տեսնելու համար։ «Այս առթիւ, սիրելի կոմս, ըսաւ, յարմար ժամանակին իմացուր ինձի գալդ, և պէտք է դիտնալ նաև թէ սիրած կերակուրդ ո՞րն է։ Պէրլինի մէջ ես լաւ խոհարար մ'ունիմ։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Թէեւ դեռ վաւերական տեղեկութիւններ կը պակսին Վիլհելմ և Նիքոլա կայսերուն տեսակցութեան բնութեան վրայ, սակայն կրսուի թէ ընդհանուր քաղաքականութեան և յուսակալ ելմտից գոնթռոլին խնդրէն զատ խօսուած է նաեւ Ռուսիոյ եւ Գերմանիոյ տնտեսական և առեւտրական և ուրիշ յարաբերութեանց վրայ։

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 9 (Ն. Տ.)։ Դպրոցական տարեմուտն է 10 օտմ. ոսկի, հատուցանելի երկու մասնավճարով, 5 ոսկի սեպտեմբերը, 5 ոսկի Բ. շրջանին սկիզբը։ Դաշնակի համար 3 և երգեհոնի համար 1½ ոսկիի յաւելուածական գումար մը կը պահանջուի։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ Յովհաննէս էֆ. Գոնտայեան Ամերիգան խան, կամ առ Տր. Սերովբէ էֆ. Դավալճեան, Ատաբազար։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Թիւ 189 — 5—6

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 21 Օգստ.— Վիէնէր Ապէնդբլատ կէս պաշտօնական օրագիրը հետեւեալ զեկուցումը կը հրատարակէ.— Վիեննայի պուլկարական դործակատար Տր. Սերմաքէֆ այսօր արտաքին գործոց պաշտօնատունը ներկայացաւ։ Պուլկարիոյ նախարարապետ և արտաքին գործոց նախարար Մ. Սթոյլոֆի հրամանաւ, և Սոֆիայէն իրեն հաղորդուած հրահանգներուն համեմատ բացորոշապէս յայտարարեց թէ յուլիս 3ին Պերլինի Լօֆալանցայիէր թերթին թղթակցին հետ Մ. Սթոյլոֆի ունեցած խօսակցութիւնը խկապէս խեղաթիւրուած կերպով արտատպուած է նոյն թերթին մէջ։ Մ. Սթոյլոֆ բնաւ երբեք վիրաւորիչ դիտաւորութիւն ունեցած չէ ոչ Աւստրօ-Հունգարիոյ, ոչ կայսերական դերդաստանին դէմ։ Հետեւաբար կը ցաւի այդ հրատարակութեան վրայ՝ որ բնաւ չպատասխաներ իր զգացումներուն։ Իրրեւ պատճառ այս յայտարարութեան յապաղման, պուլկար կառավարութեան կողմէ մէջ կը բերուին Մ. Սթոյլոֆի Սոֆիայէն բացակայութիւնը և թերի տեղեկութիւններէ առաջ եկած թիւրիմացութիւնները, որոնք ստիպեցին նախարարապետը լռութիւն պահելու մինչեւ Սոֆիա վերադառնալը։ Վիէնէր Ապէնդբլատ կաւելցնէ թէ պուլկար կառավարութեան կողմէ այս պաշտօնական յայտարարութեան հետեւանքը, աւստրօ-պուլկար միջադէպը կրնայ փակուած նկատուիլ։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ թագաւորը Հռոմ եկաւ կարեւոր անօրինութիւններ ընելու համար։ Տուրինոյի կոմսին պիտի յանձնէ պատուոյ թուր մը՝ որ կը կրէ Օրէանի Հաների իշխանին հետ ըրած մենամարտին թուականը։

ԲԱՐԻԶ.—Սերպիոյ թագաւորին տարեդարձին առիթ, սերպ ներկայացուցիչը Բարիզի մէջ ընդունեց սերպական դաղթականութիւնը։

—Ծովային պաշտօնարանէն բացորոշապէս կը հերքուի քանի մը օրագրերու արուած լուրը թէ Պրէ-ֆլի արկածը չարակամութիւն եղած ըլլայ։ Խուզարկութիւնը տակաւին երեւան հանած չէ արկածին պատճառները։

—Այսօր Սէնի պատժական տաճանին առջեւ հանուեցաւ Ազքատաց Շուկային արկածին դատը, զոր ընդհանուր դատախազը բացած էր կաղմակերպիչ մասնախմբին նախագահ Պառոն տը Մաքրոյի դէմ։ Դատախազը դատապարտութիւն կը պահանջէ անխնայելութեան համար։ Դատարանը իր վճիռը պիտի արտասանէ առաջիկայ երեքշաբթի (այսօր) օգոստոս 24։

Ս. ԲԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ.—Ռուսական մամլոյն մեկնութիւնները կը շարունակեն Նախագահին ճամբորդութեան առթիւ։ Գրեթէ բոլոր օրագիրները այցելութեան խաղաղասիրական նկարագիրը կը գովեն։ Պատասխանութիւնները եռանդով առաջ կը տարուին։ Զարդերը և դրուագները հիանալի են։

ՔՈՐԻՆԹԱԿ.— Երբ Բոֆիո Քորինթակի առջեւէն անցաւ Նորթէնոպ զրահաւորը ողջունեց Հանրապետութեան Նախագահը։ Բոֆիո փոխադարձ ողջունեց։ Ճամբորդութիւնը կը շարունակէ լաւագոյն պայմաններով։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիական կառավարութիւնը պաշտօնապէս կը հերքէ թէ ասիական ժանտախտ ծագած ըլլայ մայրաքաղաքին մէջ։

ՍԹՐԱԶՈՒՐԿ 22.— Հռենոսի ջուրերը հետզհետէ կը բարձրանան։

ՋԷԹԻՆԵՆ.— Նիքոլա իշխանին հօրեղբօրորդի Բէդրովիչ Նիէկօչ մեռաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Նախարարապետ և պատերազմական նախարար զորավար Ասքարակա յայտարարեց թէ նոյեմբեր ամսուն Քորթէզը պիտի գումարէ։

ԲԱՐԻԶ.— Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի Կոմս իրիկուան դէմ Վիէննա մեկնեցաւ։

—Մեքսիկայէն կը հեռագրուի թէ դրամական տագնապ մը մօտալուտ է Մեքսիկայի մէջ։

—Զարը Սլեֆսուիգոյ զբօսանաւով պիտի երթայ դիմաւորել Հանրապետութեան Նախագահը։ 150էէ աւելի նաւակներ Քրոնշտատ կը տանին հազարաւոր անձեր՝ որ կը փափաքին ողջունել Նախագահը։ Մոսկուա, Օռէսա, Բիկա, Օռկիչ, Նիժնի-Նովկորոտ քաղաքները բարի դալստեան ուղերձներ և ամենափարթամ նուէրներ կը ղրկեն Նախագահին։

ՀՌՈՄ.— Կը հաստատուի թէ Իտալիոյ նախարարապետ տի Բուտինի մարքիզ ի մօտոյ Վիշի պիտի երթայ։ Այս ճամբորդութենէն օգուտ պիտի քաղէ տեսնելու համար Մ. Հանոթոն՝ որ Ռուսիայէն դառնալուն դարձեալ Վիշի պիտի քաշուի։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Աթէնքի թերթերը հետեւեալը կը գրեն երկրին ելմտական վիճակին և պատերազմի տուգանքի խնդրի մասին որ այս պահուս ամէն բանէ աւելի կը զբաղցնեն Յոյները։

Յոյն կառավարութիւնը նախ և առաջ իր պահանջատէրներուն դիմելով փոխառութիւն մը խնդրեց անոնցմէ, վճարելու համար պատերազմի տուգանքին առաջին մասնավճարը և ցուցուց անոնց նոր պայմանագրութիւն մը իր հին պարտքերուն համար։ Բայց անոնք յայտնեցին թէ փոխառութեան և ելմտական գործերու վերաբերեալ բանակցութիւնները Մեծ Տէրութեանց յանձնած են։ Կառավարութիւնը Մեծ Տէրութեանց դիմելով այն ատեն, պատասխան ստացաւ թէ Յունաստանի ելմտական վիճակը քննելու և բարեկարգելու պաշտօնը և պատասխանատուութիւնը Կ. Պոլսոյ դեսպաններուն տրուած է։

Մ. Սինկրոս, որ Պերլին դացած էր փոխառութիւն մը կնքելու համար, տեսնելով որ հոն չպիտի կրնայ յաջողիլ, մանաւանդ որ բոլոր պահանջատէրերն ալ կը դժկամակին փոխ դրամ տալու, Բարիզ գնաց, բայց հոն ալ միեւնոյն անյաջողութիւնը ունեցաւ։ Մ. Սինկրոս թէ Բարիզ և թէ Պերլին նոր դիմումներ ալ ըրած է առանց արդիւնք մը ստանալու։ Որով Յունաստան արտաքին փոխառութիւն մը կնքելու անկարելիութեան կը բաղխի։ Ամեն կողմէ միշտ մերժողական պատասխան կը տրուի։ Իսկ ներքին փոխառութեան

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի (7)

ՎԱԼՄԻՔԻ

ՌԱՄԱԻ ՏԱՐԱԳՐՈՒՄԸ

(Հնդկական հէքեաթ)

Ս. Ռ. Ս. ԶԻՆ ՄԱՍ

«Ոչ ալ ինձի համար, անուշ կին, մինչեւ իսկ երկինքին մէջ, առանց քեզի չկայ հրապոյր մը։ Բայց չէի կրնար դերանալ պարտականութենէն՝ որուն հետեւած են բոլոր առաքինի մարդերը. մանաւանդ պարտականութիւններու առաջինին՝ որ հօրը հնազանդիլն է։ Հիանալի Սիթա, դուն՝ որ կը միացուներս դեղեցկութեան բոլոր հրապոյրները, եթէ քեզի ըսի որ հետս տանիլ չեմ ուզեր, պատճառը սա է որ կուզէի վստահ ըլլալ քու որոշումդ վրայ։ Սիրուն ամուսին, քանի որ քու սէրդ չի վախնար անտառներու վտանգներէն, ալ քեզ լքելը ինձի համար ա՞ր ինչափ անկարելի է, որչափ դիւցազնի մը իր փառքը արհամարհելը։ Եկո՛ւ, հետեւէ՛ ինձի, սիրունիկս. քեզ հաճելի եղածը միայն կուզեմ ընել։ Մեր զարդերն ու հագուստները պահմիններուն և պաշտպանեալներուն տուր։ Ցետոյ, երբ մնաս բարովը ըսած ըլլաս բոլոր անոնց՝ որոնց յարգանք կը պարտիս, հե՛տս եկու, հեշտալի ազջիկ Ճանդպալ։»

Ան ատեն՝ համակ լեցուն ուրախութիւնով, Սիթա պահմիններուն և պաշտպանեալներուն մէջ բաժնեց բոլոր իր հագուստը, զարդերն ու հարստութիւնը։

Զ.

Սակայն, երբ Ռամաի մեկնելուն լուրը տարածուեցաւ, մեծ ցաւ մը բարձրացաւ Ժողովուրդին մէջ. ամբողջ Այոթիա սուգի մէջ էր մտած։ Ռամա իր հարստութիւնները պահմիններուն և աղքատներուն բաժնեց, յետոյ թագաւորին քով դնաց անոր մնաս բարով ըսելու համար։

Ու իշխանը սասթիկ վշտացած կը հեծէր երբ իր որդին ծանուցին իրեն։

«Թող ներս բերեն զանի, ըսաւ անիկա։»

Բայց ան խօսքերը արտասանելով նուաղած ինկաւ և հապիւ ժամ մը վերջը կրցաւ ընդունիլ Ռաման։ Առաջ ուզեց չրջապատուիլ իր բոլոր կիներէն և հեռուէն Ռաման նշմարելուն պէս առաջ նետուեցաւ մեծ աղաղակով մը.

«Եկո՛ւ, Ռամա, եկո՛ւ տղաս...»

Ռամա դէպ ի իշխանը վազեց. որ կը կքէր և զայն վերցուց իր թեւերուն մէջ.

«Մեծ իշխան, մնաս բարովը ըսելու կուգամ քեզի։ Նպաստաւոր ակնարկ մը ուղղէ վրաս և հաճէ ինձի չնորհել Լաշմանան ու դեղանի Վէտէուհին՝ ամուսինս՝ քանի որ հակառակ իմ մերժումիս կը պնդեն անտառներուն մէջ ապրիլ հետս։»

Իշխանը անոր նայեցաւ լեցուն աչուըներով.

—Խաբեցին զիս, Ռա՛մա,—ըսաւ անիկա—չարաչար դործածեցին խօսքս... հակառակէ ինձի և ա՛ռ իշխանութեան սանձերը։

Ռամա խոնարհեցաւ հօրը առջեւ.

—Հա՛յր, դուն իմ իշխանս և իմ աստուածս ես, Քու Մեծութիւնդ արժանի է բոլոր իմ յարգանքիս... Պարտականութիւնը միայն քու փառաւորութեանդ կը հաւատարի։ Ներէ՛, բայց պարտքս է որ հաստատ մնամ ինձի տուած հրամանիդ մէջ։

Իշխանը ըսաւ կակազելով.

—Ռամա՛, եթէ քու մեկնելու որոշումդ հաստատ է, թող որ հետեւիմ քեզի։ Ի՞նչ է կեանքը առանց քեզի։ Թող Պարադա իշխէ մեզմէ լքուած քաղաքին մէջ։

—Յարգելի՛ իշխան, իրաւունք չունիս ինձի ի նպաստ ա՛ս տեսակ բան մը ընելու։ Խորհէ՛ պարտականութեան վրայ,—դա՛ս մը չէ ասի զոր քեզի տալու կը համարձակիմ—բայց պարտականութենէն մի՛ հեռանար ինձի համար։

—Փառքը, երկար կեանքը, Զօրութիւնը, քաջութիւնն ու արդարութիւնը քու հետդ թող ըլլան—ըսաւ իշխանը—։ Գնա՛, քու գործովդ փրկէ խօսքս... Բայց դեռ գիշեր մըն ալ հետս մնացիր... ու մխիթարէ քու տառապող մայրդ...

—Ոչ,—ըսաւ Ռամա,—հաճոյքը վանած եմ իմ ներկայութենէս... թող Պարադային ըլլայ ոսկիի և մարգարիտի աս երկիրը... ես քու երդումդ կուզեմ կատարել... Սէր չեմ բաղձար ուրախութեան ու պատիւներու մէջ ապրիլ և իշխանութեան բոլոնդակ ճոխութիւնը երբէք փափաք մը չունի ծընցունէ իմ մէջս, քանի որ անոնց տիրանալու համար քու խոստումդ դրժել տալ պէտք է... Հանդարտ և առանց ձանձրոյթի օրեր պիտի անցուցեմ մենութիւններու մէջ՝ լեռներու, դետերու և լիճերու տեսքովը... Թող ցաւը հեռանայ քեզմէ, հա՛յր։»

Իշխանը տղուն խօսքին հակառակիլ չկրնալով տխրած՝ բերել տուաւ իր կառավարը՝ Սուլանդրան, և անոր հրամայեց բաղմաթիւ բանակ մը պատրաստել, ժողվել բոլոր գեղանի կոյսերը, բոլոր սպաները և իշխանական ամբողջ գանձը՝ զանոնք Ռամաի հետ զրկելու համար։ Ցետոյ տղաղակեց.

«Հիմա՝ թող ուրեմն Պարադա իշխանը ըլլայ հարստութենէ մերկացուած քաղաքի մը վրայ և թող ուրախութիւնը ընկերանայ Ռամային՝ անտառներու խորը։»

Այս բառերէն՝ վախը, սրամտութիւնն ու բարկութիւնը արթնցան Քէքէյիի մէջ՝ որ աղաղակեց.

«Եթէ ընես ատ բանը ու մերկացնես իշխանութիւնը՝ անհաւատ իշխան մը պիտի ըլաս։

—Վայրագ կին, ինչո՞ւ քու խօսքերովդ կը խայթես զիս. ես որ ա՛ստիչափ ծանր վիշտ մը կը կրեմ։

Քէքէյի պատասխանեց դառնութեամբ.

—Սակայն՝ քու նախահայրդ՝ լքեց իր անդրանիկ որդին՝ Ասամանճասը... հետեւէ՛ անոր օրինակին՝ Ռականերու անդրանիկը լքելով։

—Ա՛մօթ, աղաղակեց ծերունի վեհապետը։

Բայց շատ իմաստուն ծերունի մը, Սիտարթան՝ որ կը յարդէր իշխանը, Քէքէյիի մօտեցաւ.

«Իշխանուհի՛, իրաւ է որ երբեմն Ասամանճաս լքուեցաւ Սակարաէն—բայց Ասամանճաս դեռատի տղոց վիզերը կը պրկէր ու ալիքներուն մէջ կը նետէր խեղճերը։ Ան ատեն քաղաքին բնակիչները մրմնջեցին. «Ընարէ՛, մեծ իշխան, կամ ամբողջ մեզի և կամ մինակ Ասամանճասը։» Երբ իշխանը անոնց դժգոհութեան պատճառը իմացաւ, աքսորեց որդին։ Բայց, եթէ մեծ Սակարան իր տղուն դէմ ընթացքէն ստիպուած մերժեց դանի, ինչ պատճառ կայ աքսորելու Ռաման՝ որ առաքինութիւնով լեցուն որդի մըն է։»

(Շարունակելի)

համար եղած դժուարութիւնները վերջին աստիճանի հասած են. վասն զի Ցունաստանի և ոչ մէկ անկիւնը կայ 92 միլիոն ֆրանքի դրամագլուխ ունեցող ընկերութիւն։

—Աթէնքէ կը հեռագրեն թէ կառավարութիւնը տուգանքին Ա. մասնավճարը, մէկ միլիոն ոսկի, ճարելու համար Ցունաստանէ դուրս և ներս գտնուող յոյն մեծահարուստներուն պիտի դիմէ։ Անցեալները դիմեց Մ. Ավերոֆի, որ Ողիմպիկան խաղերուն համար մեծակա գումար մը նուիրած էր։

Աթէնք, 20 Օգոստոս.—Տեղական թերթերու պատմածին նայելով Գերմանիոյ դեսպանը հաղորդեր է արտաքին գործոց նախարարութեան թէ այսուհետեւ Գերմ. հիւպատոսարանին կողմէ ներկայացուցիչ մը պիտի գտնուի Ցոյն և Գերման հպատակներու միջեւ տեղի ունեցած դատերուն։

Վիէննա, 16 Օգոստոս.—Պատերազմական տուգանքի մասին Լորտ Սալզբրիի մէկ որոշումը Վիէննայի մէջ զժգոհութիւն պատճառեց։

Անգլիական դեսպանին, որ բանակցութեան միջոցին կատարելապէս համաձայն էր միւս դեսպաններուն հետ, խնդիրը լուծուելէն շաբաթ մը յետոյ այս տեսակ որոշում մը հաղորդելը խստիւ կը քննադատուի։ Աւստրօ-Հունգարիոյ կառավարութիւնը տէրութեանց մեծամասնութեան կողմէ տրուած որոշումը պիտի պաշտպանէ։

Աթէնք.—Այսօր յունական պանքաներու տնօրէններէն և ուրիշ գրամատէրներէ կազմուած յանձնախումբ մը նիստ ընելով եկեւմտից տաշտօնատան մէջ, խորհրդակցեցաւ պատերազմական տուգանքին Ա. մասնավճարը հայթայթելու միջոցներուն վրայ։ Ժողովը չի կրնալով այսօր որոշման մը յանգիլ, բանակցութիւնները վաղուան յետաձգուեցան։

—Դօշէնբէնհոգեն էնրէ-նաֆօնալի կը գրեն Աթէնքէ թէ Ցունաստան չպիտի ստորագրէ հաշտութեան դաշինքը եթէ եկեւմտեան գօնթոլը գտնուի անոր մէջ։ Իրաւ է թէ անգլիական և ռուսական դեսպանները խստացած են աշխատիլ չնչելու համար հաշտութեան սոյն պայմանը այն պարագային ուր Ցունաստան կարենայ եկեւմտեան սինտիքատ մը կազմակերպել խնդիրը։ Աթէնքի դակլիճը առաջարկեր է երեք պատգամաւոր ընդունիլ սոյն սինտիքատէն, իբր միայն անդամ Պարտքի վարչական խորհուրդին։

—Ամէնքի ոստիկանութիւնը որոշեր է արգիլել հրապարակային համախմբումները, որ վերջերս սկսած են տեղի ունենալ, ցուցնելու համար այն քաղաքականութիւնը որուն պէտք է հետեւի կառավարութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիրակի օր Մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներուն մէջ կարդացուեցաւ Ամեն. Ս. Պատարագը Հօր մէկ Շրջաբերականը։

Այսօր Կրօնական ժողովը Պատրիարքարանի մէջ, վասն զի Վարչութեան Խառն ժողովը Ղալատիոյ Խորհրդարանը ինիստ պիտի գումարուին։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ

Գրենական Ցանձնաժողովը թիւ 234 Բի-զանդէնդիդ մէջ հրատարակած ազգով խոստմնագրուած մը կը ներկայացնէր Պաղենց գրատունը։ Իրողութիւնն այս է սակայն թէ՝ որչափ որ գրատան ներկայացուցիչը նոյն տարապայման զեղչերով դասագրքեր տալ յանձն առած էր նուազուրդի օրն, բայց վերջին պահուն տեղեկանալով որ այդչափ զեղչերէ վերջ անպայման կերպով ապառիկ տալ հարկ է նոյն գրքերն, որ ձրի տալու հաւասար է, լաւ համարեց չիդեալ նկատել իր ներկայացուցչին յանձնառութիւնը։

Ուրեմն խոստմնագրուած մը չէ եղած գլատուն, այլ պատրաստ է տալ նոյն գրքերը զեղչեալ գնով, բայց կանխիկ վճարմամբ։

Անհասկնալի չէ մեծ մասամբ գրավաճառներէ կազմուած այդ Ցանձնաժողովին փութկոտութիւնը մեր գրատունն անուանարկելու այս նոր ձեւին համար։ Բայց արդէն չարժեր այս անձնական խնդիրներով լրագրական հրապարակն զբաղեցնել։

ՊԱԼԵՆՑ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ա Զ Դ

Օգոստոս 17ի Ս. Աստուածածնայ վերափոխման տօնին օրը քաղաքիս Ս. Թադեւոս եկեղեցւոյ յատուկ տօնախմբութիւնն ըլլալով՝ ի գիտութիւն բարեպաշտ ազգայնոց կը ծանուցանենք թէ՝ Ս. Թադեւոսի հրաշագործ բեւեռին ուխտի եկող ժողովրդեան ամէն հանգստութիւն ընծայելու համար յատուկ կարգադիր մասնախումբ մը ընտրուած է որ ուխտաւորաց թէ հասնելուն և թէ մեկնելուն առթիւ անոնց դիւրութիւններ ցոյց տալու համար պէտք եղած կանխահոգ միջոցները ձեռք առած է արդէն։ 2–6

Ռոտոսթոյ, 26 Ցուլիս 97

Պերճին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Ելմտական ժողովին անդամ կարգուեցաւ Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար Արիֆ փաշազատէ Մուհսին պէյ։

Վանայ Ճուլամերկ գաւառակին Նայիպ կարգուեցաւ Մահմուտիյէի նախկին Նայիպ Մէհմէտ Սալահատին էֆ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽ

Ամենայն Հայոց հեռագրական գործակալութիւնը 12 Օգոստոս թուականով Լոնտոնէ առնուած հեռագիր մը կը հրատարակէ, որուն համաձայն Վանայ մէջ, հայ աւազակներու և քիւրտերու միջեւ որպէս թէ կռիւներ տեղի ունեցած և երկուստեք բազմաթիւ կորուստներ տրուած են։ Արդ սոյն դէպքը ուրիշ բան չէ բայց եթէ գործուած ասպատակութիւններ խումբ մը աւազակներու կողմէ, որոնք շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին ցրուած են հալածուելով օսմ. զօրքերէն։ Վանայ բնակիչներու միջեւ ալ ոչ մէկ պատահար տեղի չէ ունեցած. հետեւաբար ատելութեան ոգիով գրուած այդ հրատարակութիւնները կը հերքուին։

—Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին Թոքատի Զէյթ գիւղաքաղաքին և շրջակայ գիւղերուն մէջ 600 տղաք պատուաստուեցան։

Բաղաքապետական ժողովին պատուակալ անդամ նշանակուեցաւ Ապտուլհադ Եահեա պէյ։

Պաշտօնաշուրջներու, հանգստեան կոչուած պաշտօնեաներու և որբերու վճարուելիք ամսաթոշակներու մասին քաղաքային հանգստեան ինտուկի վարչութեան կողմէ Պետական Խորհուրդին զրկուած մազպաթաները յարմար տեսնուելով Բ. Դռան մատուցուեցան հարկ եղածը անօրինուելու համար։

—Անցած շաբթու Այտընի կուսակալութեան ներսերէն Իզմիրի հրապարակը առաջին անգամ ըլլալով հարիւր խանթար չոր թուղ իջաւ։

—Իզմիր-Այտընի երկաթուղիի ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ արժէթուղթերուն 5 % չահաբաժինները պիտի սկսի վճարել յառաջիկայ սեպտեմբեր մէկէն։

—Իզմիր-Այտընի երկաթուղիին օգոստոս 14ին վերջացող շաբթուան հասոյթը եղած է 8,095 անգլ. լիրա 7 շիլին և 3 թէսիմ։

—Օսմ. Պանքաի ընդհ. տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ շաբթուս Պոլիս կը սպասուի։

—Թուրքօ-Սերպ սահմանագլխին վրայ անդորրութիւնը կատարեալ է։ Վերջին դէպքերուն առթիւ ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, քննութիւն մը բացուած է։ Թուրք թերթերը հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտան այդ մասին. տեղի ունեցած միջադէպը զոր դիտմամբ կը չափազանցնեն մէկ քանի չարամիտ թերթեր, պարզ կռիւ մը եղած է միայն Թուրք և Սերպ սահմանապահներու միջեւ. կռիւին չարժառիթը եղած է անձնական հակառակութիւնները։

Օսմ. զօրքերը այս առթիւ ալ ցոյց տրուած են իրենց կատարեալ կարգապահութիւնը և խնդիր յարուցանող ոչ է վարմունք չեն ունեցած։ Ոչ մէկ ալպանիացի մտած է Սերպ հողը, ընդհակառակը Սերպ ոստիկաններն են որ Օսմ. հողերը մտած են պատուարներ չինելու համար։ Թուրք թերթերը կաւելցնեն թէ սերպիացի քննիչներն ալ ճանչցած են իրողութիւնը, որու համար Սերպ մամուլը ամօթէն՝ խոր լռութիւն մը կը պահէ։

—Անգլ. դեսպան Սըր Ֆիլիպ Դրըրի և Տիկին Դրըրի կիրակի իրիկուն սեղան մը տուին. հրաւիրեալներն էին Շուէտ Նորվեկիոյ դեսպան Կոմս Սթենպօք, հոլանտական դեսպան Մ. Վանտէր Սթալ, Կոմս Պոստարի, գնդապետ Բենսոնպի, Տիկին Բենսոնպի և դեսպանական կցորդները։

—Կիրակի իրիկուն ռուսական դեսպանուհի, Տիկին տը Նէլիտոֆ ռուսական Ազգ. շրջենաւով մեկնեցաւ դէպ Օռեսա ուրկէ կառախումբով Բէթրսպուրգ պիտի երթայ։ Դեսպանուհիին կընկերանայ իր որդին Ա-զիզանդր տը Նէլիտոֆ։

—Կիրակի իրիկուն ֆրանսական դեսպան Մ. Գանսոն հացկերոյթ մը տուաւ, բազմականներն էին աւստրիական, գերմանական, իտալական, սերպիական դեսպանները և ուրիշներ։

—Կիրակի օր Մաքրիքէօյ նաւարշաւ մը տեղի պիտի ունենար. բայց այս մասին տակաւին պատրաստութիւններ տեսնուած չըլլալով նաւարշաւը յետաձգուեցաւ։

—Մ. Բոտոլֆ Թագսիմի պարտէզին վարձակալին հետ մասնաւոր պայմանագրութիւն մը կնքելով Գերմանիաէն երեք շուն, հինգ ասիծ (երկուքը մեծ, երեքը պզտիկ), խոշոր արջ մը, երկու թութակ, երեք բու, երկու կոկորդիլոս, հինգ գայլ, գանգակաւոր օձ մը, երկու այծ ու երկու եղջերու բերել տալով Թագսիմի պարտէզին մէջ դրած է ի տես հասարակութեան։ Սոյն անասունները այդ պարտէզը փոխադրուած են երկու վագոնիներով, մասնաւոր վանդակներու մէջ դրուած։

Բաղաքապետութեան անասնաբոյժներէն Մահմուտ էֆ. քննութենէ մը անցուցեալով այդ անասունները հաստատած է տարափոխիկ ոչ է հիւանդութիւն չունին և կատարելապէս առողջ վիճակի մէջ կը գտնուին։

—Բ. Դուռը իր ցաւակցութիւնները յայտնած է սպանիական կառավարութեան, Մ. Բանովասի մահուան առթիւ։

—Կայս. Իրատէով գինուորական ատեանի առջեւ պիտի դատուի Հալէպի ոստիկանութեան հրամանատար Ահմէտ Հասան պէյ։ Իրեն կը յայտարարէ Շքոտրաի հրամանատար Մուսթաֆա պէյ, որ հիմա Պոլիս կը գտնուի։

—Վիլհէլմ Կայսրը Բրո-սկական Թագի Բ. ատիճանը շնորհեց Սլաթին փաշայի։

—Ֆրանսական Պոմպ մարտանաւը Իզմիր ժամանեց։

—Շաբաթ գիշեր ժամը 4ին տտեսները Թագսիմի Հաճազատէ թաղը հրդեհ ծագելով քարաշէն տուն մը այրեցաւ. ասոր յարակից ուրիշ քարուկիր տուն մըն ալ մեծապէս վնասուեցաւ։

Վնասուող ապահովագրական ընկերութիւններն են Սրն, Իւռպէն, Բաթռիթիք և Էթնիքի։

—Անգլ. Գամպրէլ զրահաւորը Իզմիր հասաւ։

—Փամփշտարանի գործաւորներէն Օնպաշը Հասան, կիրակի առտու ժամը 10ին Զիլիֆտարի կոմբուրջէն անցած ատեն գիպուածաւոր վար ինկաւ և առած վէրքերէն բիչ յետոյ մեռաւ։

—Պէյիւբ Զէրմէճէի մէջ Սէյֆուլլահ անուն անձ մը նախընթաց օր հրացանը գետինը դնելով կուզէ կաթ քամել կովէ մը. բայց հրացանը դիպուածով կրակ կառնէ և Սէյֆուլլահ ձախ թեւէն չկը վիրաւորուի։

Ա Զ Դ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ահաւասիկ պատճէնը 6/18 հոկտեմբեր 1893 (8 Բէպիւլ Ասրը 1311) թուականը և կայս. Իրատէով վաւերացուած չերամաբուծութեան կանոնագրին, որ կը գործադրուի արդէն Խիւտավէնտիկեարի կուսակալութեան և Իզմիրի գաւառին մէջ։

1. Յօդ.— Այն անձերը որ կուզեն չերամի հունտ պատրաստել ծախելու համար, պարտին ունենալ ուսմանց վկայագիր մը, հաստատող թէ ունին հարկ եղած ծանօթութիւնները չերամաբուծութեան համար։ Վկայագիրը պէտք է տրուած ըլլայ կայսրութեան մէջ գտնուող երկրագործական վարժարանէ մը, կամ Պրուսայի Չերամաբուծական վարժարանէն և կամ նմանօրինակ օտար վարժարանէ մը։ Անոնք որ չունին այս տեսակ վկայագիր մը և կամ չեն վաւերացնել տուած զայն Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանէն, իրենց պատրաստած հունտը չեն կրնար ծախել։ Սոյն արգելքէն ազատ են անոնք որ իրենց անձնական պէտքերուն համար կը գործեն, միայն Մէպարտին հաստատել Հանր. Պարտքի Վարչութեան թէ մանրադէտի քննութեան կենթարկեն իրենց չերամահունտերը։

2. Յօդ.— Այն անձերը, որ նախորդ յօդուածին պայմաններով տրուած վկայագիրներ չեն կրեր, բայց ունին հարկ եղած ծանօթութիւնները չերամաբուծութեան համար, կրնան չերամաբուծութեամբ և չերամահունտի վաճառականութեամբ զբաղիլ երբ մասնաւոր ժողովի մը առջեւ (Jury) քննութիւն մը անցնելէ յետոյ վկայագիր ստացած են։ Սոյն ժողովը տարին մէկ անգամ կը գումարուի Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանին մէջ և կը բաղկանայ հետեւեալներէն.

Կուսակալութեան երկրագործութեան և հանրօգուտ գործերու խորհրդականը։

Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան տնօրէնը։

Երկրագործական վարժարանին տնօրէնը

Առեւտրական և երկրագործական սենեակին նախագահը։

3. Յօդ.— Վկայագիր ունեցող տեղացի հունտահաւաքները և ամէն անոնք որ կը փափաքին օտար երկիրներէ բերուած հունտեր ծախել կամ բաժնել, առանց բացառութեան, մէյ մէկ արտօնագիր (բուխսաթ թէզքէրէսի) պարտին ունենալ. ասկէ զատ Առանձնաշնորհեալ հասոյթներու վարչութեան պէտք է ներկայացնեն իրենց հունտի տուփերը —որոնք 30 կըռամէ աւելի պարունակելու չեն— գօտի փակցնելու համար։

Սոյն արտօնագիրները և գօտիները Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէ ձրիաբար կը տրուին. սեպտեմբեր 1էն մինչեւ փետրուարի վերջը, այսինքն վեց ամիս։ Գօտիները տարբեր գոյներով պիտի ըլլան տեղական և օտար հունտերուն համար։

4. Յօդ.— Անոնք որ կը ծախեն իրենց պատրաստած հունտերը, առանց ունենալու օրինաւոր վկայագիր մը. իրենց հունտերը պիտի գրաւուին և տակէ զատ 10 օսմ. ոսկիի տուգանք մը պիտի վճարեն, զոր իրենցմէ պիտի գանձեն Վարչութեան խնդրանօք, տեղական իշխանութիւնները և առանց ոչ իցէ դատարանի մը գիմելու։ Այս տուգանքը կը կրկնուի երկրորդ անգամի մը համար։ Այս տուգանքներուն կէսը կը տրուի խմաց տուողին և միւս կէսը կանցնի Հանր. Պարտքի Վարչութեան հասոյթներու հաշուին։

Գրաւուած հունտերը պիտի այրուին կուսակալանիստ քաղաքներուն մէջ վարչական և հանրօգուտ գործերու խորհուրդներէն մէյ մէկ անդամներու, Հանր. Պարտքի Վարչութեան տնօրէնին և առաջին համարակալին ու վերջապէս չերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին ներկայութեամբ։ Գաւառներու մէջ այս գործողութիւնը պիտի կատարուի ներկայութեամբ Վարչական Խորհուրդէն անդամի մը, տեսուչներու, պաշտօնեաներու և Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան դիւանապետներու։

Սոյն պայմաններով կատարուած այրումը մամուլի միջոցաւ հասարակութեան պէտք է ծանուցուի։

5. Յօդ.— Այն տուփերը որոնց վրայ 3. յօդուածին համաձայն գօտի չէ փակցուած և որոնց տէրերը արտօնագիր չունին, պիտի գրաւուին և 30 կրամ հունտ պարունակող իւրաքանչիւր տուփի համար 5 զրշ. տուգանք պիտի առնուի, որուն կէսը իմաց տուողներուն և գրաւողներուն և կէսն ալ Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան պիտի տրուի։

6. Յօդ.— Հունտահաւաքները արտօնագիր ստացած ատեն իրենց ստորագրութիւնները կրող թուղթ մը պարտին տալ Առանձն. Հասոյթներու Վարչութեան, որուն մէջ իւրաքանչիւր մարտի վերջ պէտք է յայտնեն Հանր. Պարտքի գործակալութեանց իրենց պատրաստելիք հունտերուն տեսակը և քանակը ինչպէս նաեւ անունները այն չերամաբոյծներուն (հունտերուն քանակութեամբ) որոնց պիտի բաժնեն զանոնք։ Այն հունտահաւաքները որ հակառակ այս պայմաններուն, դժկամակին վերեւ յիշուած տեղեկութիւնները տալ առաջին անգամ ստորագրելիր մը պիտի ընդունին, իսկ երկրորդ անգամուն պիտի զրկուին յաջորդ տարին արտօնագիր ստանալէ։

7. Յօդ.— Ներքին գործոց, Եկեւմտից ինչպէս նաեւ անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան Նախարարութեանց յանձնուած է ներկայ կանոնագրին գործադրութիւնը։

Սոյն կանոնագրին համաձայն, 2 յօդուածով յիշուած ժողովը (Jury) այս տարի պիտի կազմուի Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանին մէջ և պիտի կատարէ չերամաբուծութեան վկայական ուղղներու քննութիւնները պիտի վաւերացնէ կայսրութեան և օտար վարժարաններէ տրուած վկայագիրները և հրատարակէ պիտի տայ լրագիրներու մէջ վկայագիր ստացողներու անունները։

Ժողովը պիտի տեւէ (1897) 10/22 հոկտեմբերէն մինչեւ 31/12 նոյեմբեր։

Քննութիւնները պիտի կատարուին այս միջոցին, բացի չորեքշաբթի, ուրբաթ և կիրակի օրերէն։

Քննութիւն անցուցեալ ուղղ հունտահաւաքները ինչպէս նաեւ անոնք որ 1. յօդուածին մէջ յիշուած պայմաններով վկայական մը ունին և կուզեն վաւերացնել տալ դայն, պարտին դիւրմաթուղթ կրող խնդրագրերով դիմել Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին մինչեւ 30/12 հոկտեմբեր 1897. ուրկէ անդին խնդրագիր չընդունուիր։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

1/13 Օգստ. 97 (Կնք.)

Վակտան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 11 Օգոստ. 97 ժամ 9 ½

Օսմ. Քոնսոլիտ	ղրշ.	24—07
Ռէժիի պարտաթուղթ	լիրա	16—
Բումէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	115—½
Օսմանիէ	»	405—
Բոհորիթէ	»	462—
Քարափներու պարտաթղթ.	»	463—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—90
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—17

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	Ղրշ.	Բր.
Մէճիտիէ	108—	4
Մէթալիք	98—	20
Մանր արծաթ	103—	20
Անգլիական ոսկի	109—	36
Գաղդիական »	87—	12
Գրիմից	51—	7
Բուպլ թղթադրամ	8 –	59

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԴԱՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

1. Սրբոյ Յայնը, քերթուածներ և տաղաչափութեան արուեստին վրայ կարեւոր գիտելիքներ, գործ Բ. Բաքսէլեանի, 5 դհ։

2. Համառօտ կրօնագիտութիւն, դասագիրք ի պէտս միջին դասարանաց, ըստ ուղիղ վարդապետութեան Հայ եկեղեցւոյ։ Տօներու եւ ծէսերու վրայ ծանօթութիւններ՝ պարզ աշխարհաբարով, գործ Ա. Հաբէլեանի, 2½ դհկ։

3. Աստղագիտութիւն, 5 առածներու մեկնութիւնն է՝ ոտանաւոր, ի պէտս բանասէր-գրասէրներու, եւ ամէն կարգի ժողովրդեան, գործ Հ. Պէնէնեանի, 5 դհ.

4. Հայագիտութիւն Դասընթացք։

5. Դպրոցավարութիւն E. Whiteի թարգմ. Ս. Մ. Գասպարեան, դպրոցաց տեսուչներուն եւ ուսուցիչներուն եւ դաստիարակութեան բարեկամներուն համար անհրաժեշտ գիրք մը, 5 դհ։

6. Նոր-էր Հայ Մանուկներուն մանկական ոտանաւորներ, Տարրական Դասընթացքի Ա. եւ Բ. Շրջաններուն եւ Մանկապարտէզներու համար, նոր եւ անտիպ ոտանաւորներ՝ 1½ դհ։

Կեդրոնատեղի

Թիւ 16 Դպրոցաբեր խան, նաեւ ամէն գրավաճառաց քով։ 181 4—8

ԴԵՂԱՐԱՆ
ԽԱՉԻԿ Դ. ՖԷՍՃԵԱՆ
Լանկա Ալտճա Դէճէր Ռիւ– 9

Խաչիկ Ֆէսճեան կը ծանուցանէ իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ՝ Տօրթէօռ Ալլահվէրտեան էֆ. որ իւր ընակութիւնը փոխադրած է Լանկա Ֆուլումպա մէյտան թիւ 124 տունը, ըստ առաջնոյն միշտ կը յաճախէ իւր դեղարանը եւ չորեքշաբթի օրերը կես օրէ վերջ մրի կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները, (դեղարանին մէջ)։

Նոյնպէս դեղարանին մէջ պատրաստ կը գտնուին եւրոպական եւ Ամերիկեան ամէն տեսակ պատրաստ դեղեր, իմիջի այլոց կեղծմաշկի համար սլեամ եւ Զուիցերիական Ֆարմ պատուաստ եւայլն։ Դեղագրերը կը պատրաստուին միշտ Ֆարմ դեղերով, ամենամեծ խնամով եւ կատարեալ ճշտութեամբ. ապահովական գրութեանց վերջին տոտիման հոգ կը տարուի։ Ինչպէս որ այս դեղարանը կարճ ժամանակի մէջ յարգոյ Ֆաղեցւոց վստահութեան արժանացած է իւր ուղղութեամբ եւ կանոնաւորութեամբ, կ'ապահովցնէ իւր բազմաթիւ յաճախորդները թէ՝ միշտ իւր սկզբունքն են գիներու ակներեւ չափաւորութիւն, կատարեալ ճշտութիւն եւ վերջապէս արուեստին խղճամիտ գործադրութիւնը։

Շաբաթախտի համար յատուկ Կիլիէէնի հաց միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Դեղարանը ֆէչէրները Բաց է

8 - 20

ԹԱՆԹԱՐԳԵԼ
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ
եւ ուրիշ ամէն տեսակ ելեկտրական գործիք
ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ
Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն
1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ
Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՅԱՆԶՆԱՌՈՒ—ԵԼԵԿՏՐԱԳԷՏՔ
ՀԱՅԱՍԱՅԻԶՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
14 եւ 19, Զիվէր Պէյ խան, 14 եւ 19
Քիւրէֆիլէր — Կալաթա

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ, հիճեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ճշտոներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ

Հիճեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ճշտոնները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սև Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, դեռնայարկ թիւ 1։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Բարէվէր փող (Հին Մաւսուրան դեղը)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՕՐ ՐԼԲԼԷՆ

ԲՈՐԹԸԳԱԼԻՍ

ՖՐԷՆԿԻ ՎԷ ԳԼ. ՍՕՈՒԼԸՂԸ ԹԱՊՈՒ

Էրէէ վէ գաբրէ ապայը Բէնասէ-լէյէ վէ էնէլէ խասԹալըգէլար Բասպէկ խոսասէսի

Ֆրէնկի վէ պէլ սօուլըզը ապա օյմամագ ուսուլը թէտավի ճէտիտի պէլսօուլըզը Լավաճ ուսուլի իլէ եալընըզ իւչ տէֆատա, ֆրէնկի'տօզրըտան տօզրըճա բանա չիրինկա իլէ օն տէֆատա ատէմի իկթիտար Պրօուն Սէքար ուսուլի իլէ պէշ տէֆատա, սէյլանը մէնի (պէլ կէվէբլիկի) բէսրոսթատ մասաճ էրիվասիթասրըլա պէշ տէֆատա. կութ մի իթէր, գամը տարլըգլարը բրօսթաթ, մէսանէ խասթալարը, բահմ, ուֆունէթլէրի, սէյլանըբահմ կիպի իսասթալըգլարը քեաֆէսի պիր գաչ կիւն գարֆնտա բէքգօլայ պիր սուրէթտէ թէտավի օլընը իքէն պու կիւն իչպու եէնի վէ միւբէմմէլ ուսուլլէր ալէյինտէ պուլընարագ էքի ուսուլտէն մաճունլար, կիրիկ գօգուը տախիլի իլաճլար, էնվաի վէ պիրի տիկէրինտէն տահա ֆէնա ճիվահապլէրինի վէ բէյսէկի եաղընը վէ մաճունլարընը օգգալարլա վէ սէնկէլերճէ միտէի պէրպատ վէ գուրբիյէթի քեամիլէն մահվ իտէրէք թէտավի իթմէք էֆքեարընտա պուլընան եէնի հավէս պէյ օղը չարլաթանլարընը ճէհկալէթը միճէսէմէլէրինէ ագը սէլիմ ալա պտանմաղ։

Պիրինճի վիղիթա ուսմամիյէթլէ մէճճանէն տիր։

Տոքթ. Բորգուգալիս Սիրքէճիտէ պաղչէ գաբուսընտա Համիտիյէ Թիւրպէսի գաբշուսընտա Ինկիլիզ Գաղնուգ էճզախանէսընտա հեր կիւն պուլունը։ 5—25

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿ. ԲԱՇԽԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Ֆրէնսէնտիլ յԵրօպա

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ գ'Իթալիէն. 1, 3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ

1845էն հիմնուած է վեր

Ապահովագր. ներու վճար. 1 Մէլիառ	123,000000
1895է գոյացեալ	
Ապահովագրեալներու վճարուած	87,000000
Հասոյթ	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000000
1896 յունուար 1	
Աւանդ. եւ անշարժ կալ. յՆեւրպա	40,00000
Ցաւելեալ դրամագլուխ	124,00000
Արդի ապահովագրութիւնք 1 Մէլիառ	141,00000

Տէեղէրական ապահովէթէր

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու. Պայմանագրութեան նոր եղանակ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Չինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարընչանակուած է ապահովագրին մէջ։ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

183 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕՂ եւ ԸՆԿ. Գալաթիա վերոյիշեալ խան, Ղալաթիա

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իզմիր-դարէն	Կոմուրջէն	Կոմուրջէն	Իզմիր-դարէ
11 —	6 15 Պէպէք	11 20	7 5 Պշբ.
11 45	6 50 Պէշիկ.	11 50	7 40 »
12 5	7 50 Պէշիկ.	12 20	8 20
12 30	8 50	12 50	9 —
1 —	9 35	1 20 Գպ.	9 40
1 30	9 45 Ֆէրպ.	1 50	10 15 Գկվ.
2 —	10 5 Պէշիկ.	2 25	10 30 Ֆէրպ
2 30	10 35 Գզ.Գպ.	2 50 Վոսփոր	10 40 Գկվ.
3 —	11 — Գզ.	2 30 Գապ.	11
3 15 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	3 30	11 25 Գապ.
3 35	11 20	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 10	12 —	4 20	11 50
4 25		5	12 15
4 45 Ֆէրպ.		5 40 Պէպէք	
5 10		5 45 Ֆէրպօթ	
5 40		6 20 Պշբ.	

ԿԻՐԱԿԻ եւ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իզմիր-դարէն	Կոմուրջ	Կոմուրջէն	Իզմիր-դարէ
11 15	6 50 Պշբթ.	11 35	7 40 Պշբ.
12 —	8 Պշբթ.	12 20	8 20
12 45	8 45	1 —	9 —
1 30	9 30	1 30 Գապ.	9 45
2 10	9 45 Ֆէրպ.	2 20	10 15
2 45	10 15	3	10 50 Ֆէրպ.
3 15	10 35	2 50 Վոսփ	10 40
3 15 Ֆէրպօթ	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ.
4 5	11 10	4 40	11 20
4 40	11 45	5 30	11 55
4 45 Ֆէրպօթ	12 05	5 45 Ֆէրպօթ	12 15
5 25		6 25 Պէպ.	
6 10 Պէպէք.		7 5 Պշ.	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

1 30	Հարէմէն Սալանգ բացի Կիր. Է)	
4 —	» » բացի ուր. Է	
10 40	» » բացի ուր. Կիր. օրերէ)	
11 25	» » ուր. Կիր. ժ. 10.45ին	
1 15	Կամուրջէն Հարէմ Սալանգ բացի Կիր. Է	
3 30	» » » բացի Ուր. Է	
10 10	» » անտի Սալանգ բացի ուր. Կիր. օրերէ	
11 10	» » » Սալանգ [Կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։	

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԵ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15	Իսկիւտարէն Դապանաշ Սիրբէճի
4 45	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 —	Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 —	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 45	Սիրբէճիէն Դապանաշ Իսկիւտար
10 30	Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30	Սիրբէճիէն Դպ. Իսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն շոգենաւերը չ'երթան գ'ենդ ատ. տեղը պիտի մնան։

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿ Ա. Ն ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ս. ԲԱՖԻ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Գոնստ. ֆրէնկական Բոնդ

Մինչեւ շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի օգոստ. 24ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ

Մէհմէտ Ալի փողոց թ. 10

575

ՖԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղ. ամբ. էրէս. անգամ կը բանին Լիվերբուլ և Աբէ-Էլէյ Դէջ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Պոմնիա	4581
Եղբուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Աղլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէքբօ	2143	Մորոգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուբանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար

Thomas C. Joly

Ալիքսանտրիա խան, թիւ 401

Ղալաթիա 571

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Աբէ-Էլէյ Դէջ- Բոնդ շոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Համբէս	3000	Թիպս	2500
Անգլիա	3000	Նէրթիս	2400
Թէյլբը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէբա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիսթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ

Ուլիքոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվերբուլ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Պօրթսիթ, Մէջէրլական և Մէ- Դէվի Դէջ- Բոնդ շոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկա	3000	Թիպս	2500
Անգլիա	3000	Նէրթիս	2400
Թէյլբը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէբա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիսթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ

Ուլիքոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվերբուլ

ՇԻՐՔԷԼԹԻ ԽԱՅՐԻՅԼ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1897 Յունիս 14էն սկսեալ մինչեւ յետոյ տնօրինութիւն

(Բոյսի ներսէն օրերէն) Ս-րոպական եղերէն Կոմուրջ ելնող շոգենաւոց երթեւեկումն

ժ. Վ.		թ.
10 50	Ր. Ա.Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյր.Թրպ. Ենր. Պօյճ. Ր.Հիսար պիտի հաղորդակցի	37
12 5	Ենմ. Մէզ. Պէօյ.Քիրէճ-Թրպ. Ենր. Սթն. Մրկ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի	40
1 —	Ենմ. Մզպ. Պէօր. Թրպ. Պէյր.Բշ. պահ. Զպգ.Գնլ Ա. Հոր. Գնտ. Վնր. (Վնր. հաղորդակցելով Ուր-ները Զնկ- Պէյլ- Գզկ- Պէշիքթաշ)	45
1 15	Ենմ. Մզպ. Պէօր. Թրպ.Ենր. (Ենր. պիտի հաղորդակցի) Պէշիկ.	39
2 10	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. Միրկ. Ր. Հիս. Զէպէք պիտի հաղորդակցի	43
2 30	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյգ. Բշ, պահ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հ. Գանտ. Պէշ. (Ա. Հիս. պիտի հաղորդակցի Ուր.ները 2 40ին Վնր. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկանմուկ)	37
2 50	Ր. Ա. Գվ. Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենր.Սթն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Պշբ. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի Ուրթաթները Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ.	44
4 15	Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. Խթ. Մրր. Պօյ. Ր. Հիս. Պէպ.Պշբ. (Պէպ պիտի հաղորդակցի ուրթաթները Արն. Գրչ. Օրթ.	40
5 45	Ենմ. Մզպ. Պէօյր. Թրպպ. Պէյգ. Ենր.Սթն.Գանլ. Պօյճ. Ր.Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. Օրթ. Պէշիր. (Պէյգօզ Զիր-զար շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	19
8 15	Ա.Ր. Գվ. Ենմ. Մզպ.Պէօյ. Թրպ.Ենր.Սթն. Պօյ.Ր. Հիս,Պէպ. Արն. Գրչ.Օրթ. Պէշկ.	43
10 15	Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենր. Մրկ.Ր.Հ. Պէպ.Արն. Երթ.Պշբ. ուր.ները Պէյգ.	33

Ասէն ուրբաթ երեկոները ժամը 11ին Մզպ.էն շոգենաւ մը ելնելով Պէօյ.Թաբ.ենր. Մրկ.Ր.Հիս. Պէպ.Արն.Օրթ.Պէշիր. հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնայ.

Ելնելէն-ետեն Կոմուրջ ելնող շոգենաւ

11 5	Ենր.Սթն.Մրկ.Պօյճ. Ր.Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ.Պշբ.	38
1 45	Ենր.Սթն.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշբ.	18

Պղտէրն Կոմուրջ ելնող շոգենաւ

11 —	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշբ.	19
11 30	Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշիր.	38
12 —	Ր.Հ.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշ.	21
12 50	Ր.Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշ. Գպ.	19
1 35	Պէպ. Արնվ. Գրչ, Օրթ Պշբ.	34
2 15	Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	18
3 5	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշբ.	28
4 —	Պէպ.Արն.Դուր.Օրթ.Պէշ.Գպ. բացի ուր.	18
4 40	Պէպ. Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.	45
5 15	Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշբ. բացի ուր.է	34

Ասիական եղերէն Կոմուրջ ելնող շոգենաւ

11 —	Գնտ-Վնր-Զնկ-Պէյլ-Գզկ-	33
11 15	Պէյգ-Բշպ.Զպգ-Գանլ-Ա-Հիս- Գնտ- Վան. Ուրբաթները Զնկ- Պէյլ- Գզկ. Պէշ.	44
11 50	Պէպ. Վնր- Զնկ- Պէյլ- Գզկ- Պշբ- բացի Ուրբաթէ	34
12 5	Պէյգ. Բշպ. Եէր, Զպգ.Գնլ. Պօյճ. Ր.Ա.Հիս Գնտ. Արն. Վան. Զէն. Պէյլ-Գուզ-Պէշ-	23
12 40	Ա. Հիս. Գնտ. Վան.Զէնկ.Պէյլ.Գուզ.Պէշ.	33
1 10	Վնր. Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	23
1 30	Պէյգ. Բշպ. Զպգ. Գանլ, Ա. Հիս. Գնտ. Վնր. [Վնր. շոգ. պիտի հաղ. ուր-ները Զէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ.	45
2 10	Վան. Զէնկ. Պէյլէրպ. Գուզկ. Պէշ. Գպշ. բացի ուրբաթէ	21
2 55	Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշկ. բացի ուր.	33
3 —	Պէյգ • Բշպճ • Զպգլ • Գնլճ • Ա • Հ • Գնտլ • Պշբ • (Ա • Հ • պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վնր Զէնկ. Պէյլպ • Գզկ • Պշբ •	37
3 30	Ա • Հ • Գնտ, • Վնր • Զնկ • Պէյլպ • Գզկճ • Սկիւտ. բացի ուրբաթէ	39
4 30	Պէյգ.Բշպ.Զպգ.Գնլճ.Ա.Հս.Գնտ. (Վնր.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները 4 45ին Մէզ.էն Պէօյ. Թրպ. Զնկ.Պէյլ.Դուզ.Պշբ.	38
5 10	Վնր.Զնկ.Պէյլ Գզկ. Պշբ-	39
7 30	Պէյբ. Բշպ. Ենր.Զպգլ.Գնլճ.Մրկ. Ր.Ա-Հս-Գնտլ- Պէպ.Արն.Վնր.Զնկ-Պէյլ-Օրթ.Գզկ- Պշբ. հինգշաբթի օրերը Օրթ.Պշբ. հանդիպելէ զատ Իսկիւտար ալ պիտի հանդիպի	23
9 —	Պէօյր-Թրպ-Պէյգ-Բշպ-Զպգլ-Գնլ-Ա.Հ.Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.	18
9 30	Գնտ- Արվ. Զնկ. Պէյլ. Իսկ. բացի ուր	34
10 15	Պէյգ-Ենր-Գնլճ-Ա-Հ-Զնկ-Պէյլ.Պշբ.բց-ուր	38
10 20	Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը 10 50ին	45
10 35	Գուզկ. բացի Ուր.	42
11 —	Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է	19
11 10	Վնր.էն » » » »	21

Ամէն ուրբաթ ժամը 10 40 ին Մզպ. շոգենաւը մը ելնելով կամուրջ պիտի իջնէ հանդիպելով Պ.օյ. Թաբ • Պէյգ • Բշպ • Զպգ • Գանլ • Ա.Հ • Գանտ-Վան. Զէնկ • Պէյլ • Գուզ • Իսկ •

(Բոյսի ներսէն օրերէն) Կոմուրջէն Ս-րոպական Եղերէ- Երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

12 45	Պէշ. Օրթ- Արվ. Պէպ. Ր-Հիս. Մրկ.Ենր. Թրպ. Պէյ. Մզպ. Ենմ.ուրբ. Պէյգ.	37
2 30	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պ պ.Ր.Հ.Մրկ.ենր.Թրպ, Պէօյ, Մզպ, Ենմ,	40
3 30	Գապ, Պշբ. Գզկ- Օրթ. Պէյլ- Գուզ. Զնկ- Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ- Միրկ- Ենր- Բշպ- Պէյգօզ Թրպ.Պէյ.Մէզ.Ենմ.	19
4 —	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ. Սթն. Ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ։	21
5 —	Գապ.Պշբ.Գզկ,Պէյլ.Զնկ.Վնր.Արնվ,Գանտ. Ա.Ր.Հս.Գնլճ,Զուգուզ,Բշպ,Պէյգ.	23
6 —	Գապ.Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հս. Մրկ. Ենր. Պէյգ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ.Գվգ.ներ	43
7 —	Պշբ. Գզկ. Պէյլ, Զէնկ. Արն.Գնտ. Ր.Հս. Պօյճ.Գնլ.Ենր.Պէյր • Թրպ.Պէօյ։ ուր.Մզ.	18
8 30	Պշբ.Օրթ.Արնվ. Պէպ.Ր. Հիս.Միլ կ'ենր. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Եէնիմահալէ	33
10 —	Ենր. Թրպ. Պէօյ. զպ. Ենմ, Գվ.ներ ուրշաթ օրերը 9 25ին Պէշ. Օրթ. Արն. Պէպ.Ր.Հ • Միրկ • Ենր Թաբ • Պէյ • Մէզ •	40
10 5	Պշբ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր.Հս. Պօյճ. Մրկ, Սթն, Ենր, Թրպ, Պյբ. Մէս. Ենմ.	37
10 55	Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Միրկ.Սթէն. ենիր. Թրպ. Քիրէճ.Պէօյբ.Մէզ. Ենմ.	43
11 30	Ենր.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ. (Ենր.է Պէյգ. գացող շոգենաւին հետ հաղորդակցելով	45
11 40	Պէպ.Ր.Հիս.Պօյճ.Մրկ. Սթն Ենր.	38

Կոմուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

12 10	Ուղղակի Ր • Հիսար բացի ուրբաթէ	19
1 —	Ուղղ կի Պէպէք	34
2 30	» »	23
3 30	Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ	18
4	Ուղղակի Պէպէք	45
10 35	Պշբ.Օր.Գրչ.Արն.Պէպ. Գնտ.Ա.Ր.Հս.Պօյճ. Գնլ.Զպգ.Ենր. Բշպ. Պէյգ. բացի Ուր.	23
11 15	Գապ.Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ. Ր.Հ. Պօյճ. Ենր.	18
11 45	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արն. Գնտ-Ա- Հս.	19
12 15	Պշբ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէք.	33

Կոմուրջէն Ասիական Եղերէ- Երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

12 —	Ուղղակի Գանտիլլի	34
1 —	Պշբ • Գզկ • Պէյլ. Զնկ • Վնր.Գնտ • Ա.Հիս• Գնլ • Զպգ • Բշպ • Պէյգ • Մզպ.Գավազներ	44
1 20	Պէշիք,Օրթ.Պէյլ-Զէնկ.Վնր. բացի ուրբ •	21
2 50	Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վնր.Գնտլ.Ա.Հ.Գնլճ. Զպգ• Բշպ.Պէյգօզ ուր. Թրպ.Պէօյ.Մզպ•	38
2 40	Ուղղակի Ա.Հիս. բացի ուրբաթէ	39
4 20	Պշբ•Օրթ•Պէյլ• Զնկ•Վնր• (ուր• Պէպէք	4
4 40	Ուղղ կի Վանիրբէօյ բացի ուրբաթէ	39
8 35	Պշբ•Գզկ•Պէյլ•Զնկ•Վնր•Գնտ• ուր.8 45ին Ա.Հիս Գնլճ.Զպգլ.Բշպ-Պէյգ. Վէօյ. Մզպ.	34
9 —	Պէշիք. Գնտ. Ա. Հիսար Գնլ. Զպգ. Բշպ• Պէյգօզ բացի ուրբաթէ	38
9 30	Պշբ•Գզկ•Պէյլ• Զէնկ• Վանր• Գնտ• Ա.Հ• Ուրբ• օրերը 20 վարկեան վերջը	45
10 15	Իս, Գուզկ• (բացի ուրբաթէ)	42
10 20	Պէշբ• Գնտ• Ա.Հս•Գնլ• Զպգ•Բշպ• Պէյգ• Մէզ• Ր•Ա• Գավազներ	39
10 30	Պշբ• Պէյլ• Զէնկ• Վնիբ• Ուրբ• օրերը վարկեան վերջը Գպ.Գզկ • Գնտ. Ա.Ր.Հս• Պօյճ.Գնլճ,Ենր•Բշպ-Պէյգ•	20 21 41
10 40	Իսկտ.Գզկ. (բացի ուրբաթէ)	
11 —	ՊէշիքԳզկ•Պէյպլ• Զնկ.Վանր.Պէպէք բացի ուրբաթէ	34
11 20	Գնտ.Ա.Հս•Գնլ• Զպգ•Բշպ• Պէյ• ուրբաթ օրերը Գուզկուճուզ	44
12 —	Պէշ • Գուզկ • Պէյլ • Զէնկ • Վան • Սրնվ•	21

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET D. COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 11 23 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 12 21 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբս։

Դշ. 13 25 Ուրհանդակ դէպի Փորթ-Սայիդ Նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Հշ. 13 25 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Եշ. 14 26 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ուրբ 15,27 Ալեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպ Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Զգոս, 12 24, երեքշաբթի օրը Գ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 562